

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
ПРЕДЕЛОМ ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
„КАРАШ - НЕРА”
ЗА 2017. ГОДИНУ**

**Бела Црква
2017. година**

САДРЖАЈ:

1. УВОД
  - 1.1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОДРУЧЈУ ПОД ЗАШТИТОМ
  - 1.2. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ПОВРШИНА И РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ
  - 1.3. ОСНОВНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА
2. ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА
  - 2.1. ОСНОВНИ И ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ
3. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ
  - 3.1. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ НА УПРАВЉАЊУ ПРИРОДНИМ ВРЕДНОСТИМА
  - 3.2. УПРАВЉАЊЕ ПРИРОДНИМ РЕСУРСИМА
4. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА
5. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА
6. САРАДЊА
7. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Годишњи програм управљања Пределом изузетних одлика „Караш- Нера“ за 2017. годину доноси се на основу Плана управљања Пределом изузетних одлика „Караш- Нера“ за период од 2016.- 2025. године, добијена сагласност број 130-501-282/16, дана 08. 04.2016. године, а у складу са чл. 54.став 4 Закона о заштити природе („Службени Гласник Републике Србије”, број 36/2009, 88/2010,91/2010-испр.и 14/2016) и чл. 8. Покрајинске скупштинске одлуке о заштити предела изузетних одлика „Караш-Нера“ („Службени лист АП Војводине”, број 14/2015).

1. УВОД

1.1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОДРУЧЈУ ПОД ЗАШТИТОМ

Назив заштићеног подручја: **Предео изузетних одлика „Караш- Нера“.**

Врста заштићеног подручја: **Предео изузетних одлика.**

Управљач: **Јавно комунално предузеће „Белоцрквански комуналац” Бела Црква.**

Категорија заштићеног подручја: **II категорија** (заштићено подручје покрајинског значаја, односно великог значаја).

Категорија заштићеног подручја према класификацији Светске уније за заштиту природе (IUCN): **IV категорија** (подручје управљања стаништима и врстама (Habitat and species menagement area)).

Међународни статус заштићеног подручја: Ушће Нере у Дунав је део Рамсарског подручја „Лабудово окно”, уписаног у регистар међународно значајних влажних подручја 01.05.2006. године. У оквиру већег комплекса под именом „Делиблатска пешчара”, Мали песак и меандри Караша уписани су у регистар међународно значајних станишта птица (Important Bird Area, ИВА-016SER).

1.2. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ПОВРШИНА И РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ

Предео изузетних одлика „Караш- Нера” налази се у југоисточном делу Војводине, непосредно уз границу са Румунијом, на подручју јужног Баната. Цело заштићено подручје налази се на територији општине Бела Црква и састоји се од три просторне целине: „Караш”, „Нера” и „Мали песак”. Обухвата делове катастарских општина Банатска Паланка (I, II), Врачев Гај, Гребенац, Дупљаја, Кајтасово и Кусић.

Заштићено подручје ПИО „Караш- Нера“ обухвата површину од 1541,27 ха, од чега се 1459,74 ха може исказати на основу катастарских података. Осталих 81,53 ха је река Нера, чији ток је у великој мери померен од кад је израђен катастар. Због тога се савремени положај реке Нере не поклапа са приказом у катастру и не може се на тај начин описати.

Укупна површина Предела изузетних одлика „Караш- Нера“ износи 1541,27 ха.

Под режимом заштите II (другог) степена је 984,36 ха, док се под режимом заштите III (трећег) степена налази 556,92 ха. Процентуално, режим заштите II (другог) степена заузима 63,87% заштићеног подручја, а режим заштите III (трећег) степена заузима 36,13% заштићеног подручја.

1.3. ОСНОВНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Најзначајније врсте које се јављају на подручју Предела изузетних одлика „Караш-Нера“ су: водени орашак (*Trapa natans* agg. incl. *T. longicarpa*), гороцвет (*Adonis vernalis*), главоч (*Echinops ritro* subsp. *ruthenicus*), црвено-мрки шиљ (*Cyperus serotinus*), табернемонтанова зука (*Scirpus lacustris* subsp. *tabernaemontani*), калуђњарка (*Epipactis palustris*), двоштитаста шаш (*Fimbristylis bisumbellata*), шиљата зука (*Scirpus mucronatus*), змијски језик (*Ophioglossum vulgatum*), ожућак (*Onosma pseudarenaria*), козинац (*Astragalus dasyanthus*), слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum*), козја брада (*Tragopogon floccosus*), димњача (*Fumaria kralikii*), мочварни маслачак (*Taraxacum palustre*), жути локвањ (*Nuphar lutea*), *Ophiogomphus cecilia*, *Acrida ungarica* (панонски скакавац) и *Myrmeleon formicarius* (мрављи лав), патуљаста орао (*Hieraaetus pennatus*), кликташ (*Aquila pomarina*), крсташ (*Aquilaheliaca*), степски соко (*Falco cherrug*), текуница (*Spermophilus citellus*), слепо куче (*Spalax leucodon*), двопругаста уклија (*Alburnoides bipunctatus*), поточна мрена (*Barbus meridionalis*), манић (*Lota lota*), жаба травњача (*Rana temporaria*) итд.

У најугроженије и истовремено највредније типове станишта на подручју заштићеног подручја спада пешчара стеничнице (*Corispermum nitidum*), обални ниски једногодишњи шаш шиљева (*Cyperus* sp.) у варијанти са двоштитастим шашом (*Fimbristylis bisumbellata*), влажна панонска ливада бескољенке (*Molinia caespitosa*), степске ритске шуме црне јове (*Alnus glutinosa*).

Заштићено подручје ПИО „Караш- Нера“ одликује упадљиви пејзаж динских рељефа, са оближњим очуваним меандрима Караша, као контраста сувим песковима. Додатну пејзажну атрактивност дају стрми лесни и песковити одсеци према Карашу, као и природни ток брдске реке Нера, са шљунковитим обалама, спрудовима и адама.

2. ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Концепт управљања Пределом изузетних одлика „Караш- Нера“ заснива се на заштити природних вредности и ресурса, укупне биолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких и рекреативних потреба у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја. Донета је покрајинска скупштинска одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Караш - Нера“ („Службени лист АПВ, број 10/16) са циљем израде визије, трајно одрживог и уравнотеженог развоја, планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја у оквиру којег ће се обухватити Предео изузетних одлика „Караш - Нера“ и природна добра у зонама утицаја на ова заштићена подручја.

Критеријуми заштите и развоја ПИО „Караш- Нера“ заснивају се на принципима:

- заштите биолошке разноврсности
- заштите и унапређења природних и културних вредности
- контролисаног и мудрог коришћења природних ресурса
- одрживог развоја подручја на локалном и регионалном нивоу уз уважавање социо-економских фактора и квалитета живљења локалног становништва и
- усклађивања дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања заштићеног подручја и развијање принципа усклађеног развоја и коришћења.

2.1. ОСНОВНИ И ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ

- заштита и очување биодиверзитета
- очување, заштита и унапређивање предеоних и амбијенталних вредности подручја
- научна истраживања подручја, едукација, презентација и популаризација подручја
- спречавање нарушавања и деградације заштићеног подручја
- развој постојећих и нових активности заснованих на потенцијалима и традицији подручја и непосредног окружења, развој туризма у складу са функцијама подручја
- успостављање свих видова сарадње са корисницима ПИО „Караш- Нера“
- рационално коришћење ресурса и
- подизање еколошке свести.

Приоритетни циљеви у 2017. години односе се на:

- 1. Финансирање и опремање стручне службе на пословима заштите, унапређења, промовисања, одрживог развоја и промоције заштићеног подручја;**
- 2. Финансирање и опремање чуварске службе;**

3. **Доношење Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби заштићеног подручја ПИО „Караш- Нера“ и Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја ПИО „Караш- Нера“;**
4. **Презентација заштићеног подручја;**
5. **Уклањање дивљих депонија**
6. **Уклањање инванзивних врста**
7. **Очување травних станишта и ревитализација деградираних травних станишта**

Ове активности финансираће се из буџета АП Војводине и локалне самоуправе.

Све планиране радње и активности спроводиће се уз сагласност и у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и Покрајинским заводом за заштиту природе.

Финансирање и опремање чуварске службе

У складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја (Сл.Гласник РС бр. 85/2009) ЈКП»Белоцрквански комуналац“ ангажоваће једно лице на пословима чувара заштићеног подручја.

Чувар заштићеног подручја мора да има најмање средњу стручну спрему, једну годину радног искуства у струци и положен стручни испит и да испуњава прописане услове за ношење оружја и друге услове утврђене актом управљача којим се уређује организација чуварске службе, који контролише спровођење правила унутрашњег реда у заштићеном подручју и обавља послове чувања заштићеног подручја, у складу са чланом 110. Закона о заштити природе;

Делокруг рада чуварске службе:

- прати кретање и активности посетилаца и других корисника у заштићеном подручју, коришћење флоре и фауне укључујући и дивљач, употребу моторних возила, улазак у зоне и локације на којима је посета забрањена или ограничена, ложење ватре на отвореном, одлагање отпада, одвијање спортских такмичења и других манифестација;
- прати стање биљних и животињских врста, као и других вредности заштићеног подручја;
- пружа помоћ и сарађује са локалним становништвом;
- пружа податке, помоћ и услуге посетиоцима и другим лицима при обиласку и разгледању заштићеног подручја, научним истраживањима и образовним активностима;
- сарађује са корисницима природних ресурса у заштићеном подручју;
- сарађује са носиоцима стварних права на непокретностима у заштићеном подручју у циљу заштите природе;

- сарађује са другом чуварском службом, пољочуварском службом, инспекцијском службом и органима унутрашњих послова.

Када чувар утврди или основано претпостави да је посетилац, односно корисник заштићеног подручја учинио радњу супротно правилима унутрашњег реда или мерама заштите природе прописаним у складу са Законом, овлашћен је да:

- легитимише лице затечено у вршењу недозвољених радњи
- изврши преглед свих врста возила и товара
- привремено одузме предмете и средства којима је извршен прекршај или кривично дело и предмете који су настали или прибављени извршењем таквог дела, као и да ове предмете, без одлагања, преда Управљачу заштићеног подручја ради чувања
- затражи успостављање претходног стања, односно нареди мере за спречавање и уклањање штетних последица и
- изврши сваки преглед, осим станова и других просторија, за чији је преглед потребан судски налог.

Опремање чуварске службе: ручни ГПС позиционер, двоглед, фото апарат, мобилни телефон, униформа.

Извор финансирања - покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

Финансирање и опремање стручне службе

У складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја (Сл.Гласник РС бр. 85/2009) ЈКП»Белоцрквански комуналац“ има запослено једно лице на пословима заштите, унапређења, промовисања, одрживог развоја и промоције заштићеног подручја:

(1) Једно запослено лице на пословима заштите природе, које мора да има VII степен стручне спреме или мастер студије биолошког, шумарског, пољопривредног, еколошког или географског усмерења, радно искуство од најмање једне године, које координира пословима заштите и мониторинга заштићеног подручја, обезбеђује поштовање режима и зона заштите, обележавање подручја, координира израду планова управљања и годишњих програма управљања, стратешко планирање, имплементира одредбе просторног плана, и сл.

Опремање стручне службе: ручни ГПС позиционер, двоглед, фото апарат, мобилни телефон, униформа.

Извор финансирања - покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

3. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Стратешки циљеви управљања заштићеним подручјем су: очување и заштита станишта, екосистема и укупног биодиверзитета заштићеног подручја, даља истраживања и вредновање компоненти екосистема, трајни мониторинг стања екосистема, угрожавајућих фактора, ефеката мера активне заштите и утицаја дозвољених развојних активности, успостављање и развој едукативних и туристичких активности, сарадња у оквиру националне и међудржавне мреже заштићених подручја и развијање најбоље могуће праксе у управљању заштићеним подручјем.

3.1. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ НА УПРАВЉАЊУ ПРИРОДНИМ ВРЕДНОСТИМА

Програмом управљања предвиђа се коришћење свих природних ресурса у заштићеном подручју. Посебан акценат се даје на „мудро“ и усклађено коришћење пашњака и ливада, осталих производа и развој туристичког потенцијала, а да се при томе не наруше природне вредности заштићеног подручја. Овде се, такође, мисли и на ловну дивљач и многобројну орнитофауну, као полазну основу за успостављање туристичких активности на заштићеном подручју.

Управљање Пределом изузетних одлика „Караш- Нера“ треба да обезбеди:

- чување заштићеног подручја и спровођење прописаних режима заштите;
- унапређивање и промоцију заштићеног подручја;
- планирање спровођења праћења стања строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива као и њихових станишта
- доношење предвиђених нормативних аката;
- обележавање граница и режима заштите;
- осигурање неометаног одвијања природних процеса и одрживог коришћења подручја;
- праћење кретања и активности посетилаца;
- вођење евиденције о природним вредностима заштићеног подручја;
- вођење евиденције о људском активностима, делатностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја;
- вођење евиденције о непокретностима од значаја за управљање заштићеним подручјем;
- спречавање активности и делатности које су у супротности са Актом о заштити.

Акт о утврђивању висине и начина обрачуна накнада за коришћење природних вредности делом дефинише мере заштите, очувања и коришћења заштићеног подручја.

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби утврђују се правила за спровођење прописаних режима заштите на подручју ПИО „Караш-Нера“.

Одрживо коришћење природних вредности заштићеног подручја путем развоја активности које су усклађене са заштитом, уз уважавање потреба локалног становништва, приоритетне су за добробит садашњих и будућих генерација.

Доношење Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби заштићеног подручја ПИО „Караш- Нера“ и Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја ПИО „Караш- Нера“

Управљач је дужан да обезбеди унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу с правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност покрајинског органа надлежног за послове заштите животне средине.

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби утврђују се правила за спровођење прописаног режима заштите, а нарочито:

- начин понашања посетилаца и других корисника при кретању, боравку и обављању послова на заштићеном подручју;
- начин обављања делатности при коришћењу природних ресурса и простора за изградњу објеката;
- места, површине и објекти у којима се због очувања дивљих биљака и животиња и других вредности ограничава кретање или забрањује и ограничава обављање одређених радњи, као и трајање тих мера;
- врсте дивљих биљака и животиња чије је коришћење, односно брање, сакупљање и излов ограничено, као и начин и услови обављања тих радњи;
- услови заштите приликом обављања научних истраживања и образовних активности; места и услови за одлагање отпада;
- Начин одржавања уредности и чистоће заштићеног подручја;
- поступак издавања сагласности и других аката корисницима које издаје управљач;
- начин и организација чуварске службе, чувања заштићеног природног добра, опрема и средства неопходна за чување и одржавање;
- начин спровођења превентивних мера заштите од пожара, других елементарних непогода и удеса.

Висину, начин обрачуна и плаћања накнаде за коришћење заштићеног подручја одређује својим Актом (Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја ПИО „Караш-Нера“) Управљач у складу с критеријумима које прописује Влада Републике Србије.

На Одлуку о накнадама за коришћење заштићеног подручја сагласност даје покрајински орган управе надлежан за послове заштите животне средине.

Управљач је дужан да средства од накнада за коришћење заштићеног подручја користи за заштиту, развој и унапређивање заштићеног подручја, односно за спровођење плана и програма управљања.

Носиоц ових активности биће Управљач, а све у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе и Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине.

3.2. УПРАВЉАЊЕ ПРИРОДНИМ РЕСУРСИМА

Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Ловачка удружења из насељених места која окружују ПИО „Караш- Нера” обављају своје активности на територији заштићеног подручја, а ловна фауна је природни ресурс којим ће се управљати у сарадњи са ловачким удружењима чије је ловно подручје у оквиру граница заштићеног подручја.

На територији заштићеног подручја дозвољене су ловне просторно и временски ограничене активности на одржавању здравственог стања и бројности популација ловних врста, док је лов на територији заштићеног подручја забрањен од 1. октобра до 1. марта.

Планови уређења простора, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју ПИО „Караш- Нера” усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, Покрајинском скупштинском одлуком о заштити ПИО „Караш- Нера” и Планом управљања ПИО „Караш- Нера”.

Ради усклађености туристичких понуда неопходно је ускладити постојеће планове и програме из ове области са заштитом ПИО „Караш- Нера”.

Активности на заштити и управљању ловном фауном у 2017. години базираће се на успостављању сарадње са ловачким удружењима из насељених места која окружују ПИО „Караш- Нера”.

На простору ПИО „Караш-Нера“ проглашено је рибарско подручје ПИО „Караш-Нера“. Задатак Управљача у 2017 год. је израда планских докумената за рибарско подручје, односно израда Програма управљања рибарским подручјем ПИО „Караш-Нера“ за период 2016-2025 године и Годишњег програма управљања рибарским подручјем ПИО „Караш-Нера“ за 2017 год.

4. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Јавно комунално предузеће „Белоцрквански коминалац у 2017. години сарађиваће са Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и Покрајинским заводом за заштиту природе и свим другим релевантним субјектима у процесу израде Просторног Плана Подручја Посебне Намене ПИО „Караш Нера“ чија је израда у току а обрађивач плана је Завод за урбанизам Војводине.

Уклањање дивљих депонија

Током 2016 год. очишћена је дивља депонија смећа која се налазила у непосредној близини мртваје реке Караш и насељеног места Кајтасово у оквиру просторне целине „Караш“.

На целом подручју ПИО "Караш-Нера" забрањено је:

- хемијско и физичко загађивање, депоновање чврстог и течног отпада и отпадних загађених вода.

У 2017 год. планира се чишћење дивљих депонија смећа које се налазе на подручју просторне целине Мали песак. Предвиђено је ручно сакупљање отпада, утовар и одвоз на градску депонију. Смеће се простире на свакој од локација у виду више десетина расутих гомила чврстог отпада и у расутом је стању те је тешко проценити количину депонованог смећа.

Локације предвиђене за чишћење су:

1. Просторна целина Мали песак, потес Песак
2. Просторна целина Мали песак, потес Велике вагане
3. Просторна целина Мали песак, потес Велики песак
4. Просторна целина Мали песак, потес Мали песак

Приликом обиласка локација снимљене су следеће фотографије:

Извор финансирања – Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

Уклањање инвазивних врста

Инвазивне врсте представљају један од најзначајнијих фактора смањења и губитка биодиверзитета. Различити антропогени утицаји деградирају станишта са изворном вегетацијом разарајући њихову природну структуру и поспешујући ширење инвазивних врста. Према Конвенцији о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ“, Међународни уговори, бр. 11/2001) постоји обавеза спречавања ширења, или по потреби, предузимања мера за уништење инвазивних врста.

Од врста везаних за умерено влажне и сувље пешчарске терене највеће проблеме стварају багрем (*Robinia pseudacacia*), кисело дрво (*Ailanthus altissima*) и глог (*Crataegus* sp.) Наведене врсте на подручју Малог Песка образују местимично непроходне састојине. Један део површина између Јасенова и Банатске Паланке служи за испашу па на њима није дошло до значајнијег ширења инвазивних врста.

Као приоритетна мера очувања и унапређења предела је уклањање инвазивних врста и то багрема, киселог дрвета и глога.

Радове на уклањању инвазивних врста обављаће ЈКП»Белоцрквански комуналац« ручно-машински (моторним тестерама, возило за одвоз посеченог дрвета) на подручју просторне целине Мали песак, на парцелама у државном власништву које се воде као пашњаци.

Површина предвиђена за уклањање је 2ха.

Прецизне локације ће се утврдити на терену у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе.

Извор финансирања – Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

Очување травних станишта и ревитализација деградираних травних станишта

На Малом песку потребно је, на местима где је могуће, ревитализовати степско-пешчарске пашњаке који су претворени у оранице или винограде. Након укидања пољопривредне производње, на овим просторима треба спроводити умерено пашарење до поновног успостављања травне вегетације. Где ово није могуће, потребно је изнајзлити могућности за ограничење производње или смањење њеног интензитета.

Веома је важно спроводити ревитализацију и одржавање отворених пескова, првих степена сукцесије пешчара, на малим, мозаично распоређеним површинама под режимом заштите III степена. На тај начин очуваће се јединствени предели отвореног песка, који су важна станишта за врсте пешчарске подлоге, као што су мрављи лав (*Myrmeleon formicarius*) и ђурликовац (*Burchinus oediconemus*).

Инвазивне биљке, а поготово циганско перје (*Asclepias syriaca*), кисело дрво (*Ailanthus altissima*), багремац (*Amorpha fruticosa*), красолику (*Erigeron annuus*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*) и багрем (*Robinia pseudacacia*) потребно је контролисати и максимално могуће сузбијати, како на пешчарским тако и на воденим подручјима.

Ширењем алохтоних биљних врста угрожена је како вегетација поплавних подручја, тако и шумска и степска вегетација Малог песка.

Током 2017 год. кроз уклањање инвазивних врста на подручју просторне целине Мали песак спроводиће се мере очувања травних станишта.

5. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Презентација заштићеног подручја

Природне вредности заштићеног подручја ПИО «Караш-Нера» ће се промовисати разноврсним пропагандним материјалом.

Промоција ће се изводити изградом и пласирањем материјала као што су мајице са називом и логоом заштићеног подручја, качкети, блокови, плакати, хемијске оловке итд.

Посетиоцима ће се уместо улазница у заштићено подручје давати штампани материјал у виду мапе –карте, флајера и летака у којима ће бити представљене најважније заштићене врсте заштићеног подручја и правила понашања и кретања по истом.

Дистрибуција промотивног материјала ће се спроводити преко Управљача, Туристичке организације Бела Црква, невладиних организација итд., и преко организовања школе у природи, еколошких кампова и радионица са децом узраста основног и средњешколског образовања.

Извор финансирања – Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

6. САРАДЊА

Наставак сарадње и реализација заједничких програмских активности са локалним заједницама, удружењима грађана и невладиним организацијама једна је од основних ставки за функционисање заштићеног подручја. Активности се превасходно односе на помоћ у организацији традиционалних манифестација, а све у циљу промоције природних и културних вредности Предела изузетних одлика „Караш- Нера“ и подручја у целини.

Главни задаци у 2017. години су сарадња са:

- локалним становништвом, посебно са људима који живе и обављају делатност на територији Предела изузетних одлика „Караш- Нера“
- Покрајинским заводом за заштиту природе, Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, Природно- математичким факултетом у Новом Саду и другим стручним организацијама
- туристичком организацијом општине Бела Црква
- другим заинтересованим физичким и правним лицима,
- Управљачима других заштићених подручја, посебно са СРП „Делиблатска пешчара“, са Рамсарским подручјем „Лабудово окно“, ПИО „Вршачке планине“, СРП „Краљевац“, СП „Стража“ и НП „Ђердап“
- Са удружењима грађана и невладиним организацијама којима је област делатности заштита животне средине сарађиваће се на заједничким пројектима са циљем уређења и коришћења заштићеног подручја, али и на другим општим питањима заштите животне средине, обуке и едукације.

Планирани пројекти на проучавању и очувању природних вредности се не могу изводити без научних и стручних институција. Управљач треба да обезбеди услове да што већи број стручних организација нађе интерес да заштићено подручје ПИО „Караш- Нера“ буде објект њихових страживања и да буде тема за стручне радове.

Сарадња са стручним и научним институцијама треба да се обезбеди код израде специфичних пројеката заштите и развоја, али и код пројеката коришћења заштићеног подручја за туристичке и социо-економске сврхе.

7. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2017. ГОДИНУ						
ПЛАН средстава за реализацију Годишњег програма управљања за 2017. годину						
Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)					
	Буџет Аутономне покрајине	Локална самоуправа	Сопствени приходи	Донације, поклони и помоћи	Остала средства	Укупно
А Финансирање стручне службе						
А 1. Годишња бруто зарада стручне службе (1 радник)	750.987,70					750.987,70
А 2. Годишња нето зарада стручне службе (1 радник)	458.308,20					458.308,20
А 3. Стручно усавршавање, котизација за семинаре, путни трошкови, стручна литература	50.000,00					50.000,00
Б Финансирање чуварске службе						
Б 1. Годишња бруто зарада чувара заштићеног подручја (1 радник)	606.371,50					606.371,50
Б 2. Годишња нето зарада чувара заштићеног подручја (1 радник)	372.321,30					372.321,30
Б 3. Путни трошкови чувара заштићеног подручја (1 радник)	30.360,00					30.360,00
В Опремање стручне и чуварске службе						
В 1. Униформа (за стручну службу)	90.000,00					90.000,00
В 2. Униформа (за чувара)	90.000,00					90.000,00
В 4. Двоглед (2 комада)	40.000,00					40.000,00
В 5. Ручни ГПС позиционер (2 комада)	100.000,00					100.000,00
В 6. Лап топ рачунар (са торбом)	70.000,00					70.000,00

Годишњи програм управљања Пределом изузетних одлика „Караш- Нера” за 2017. годину
 ЈКП»Белоцрквански комуналац» Бела Црква

В 7. Мобилни телефон (2 ком.)	30.000,00					30.000,00
В 8. Батеријска лампа (2 ком.)	10.000,00					10.000,00
В 9. Фотоапарат (2 ком.)	30.000,00					30.000,00
Г Промотивни материјал	116.000,00					116.000,00
Д Уклањање дивљих депонија	550.000,00					550.000,00
Ђ Уклањање инванзивних врста	160.000,00					160.000,00
Е Израда Програма управљања рибарским подручјем „Караш-Нера“ за период 2017-2025 год. и Програма управљања рибарским подручјем „Караш-Нера“ за 2017 год.		319.000,00				319.000,00
Ж Трошкови мобилних телефона		30.000,00				30.000,00
З Гориво	277.543,84	173.456,16				451.000,00
УКУПНО ПЛАНИРАНО	3.001.263,04	522.456,16				3.523.719,20

ВД Директора
 ЈКП „Белоцрквански комуналац”
 Бела Црква

Милица Витомиров